

Open oproep Stadslab -
Anders werken aan urgente
opgaven

Stent in Oost!

Inhoudelijke verslaglegging

Inhoudelijke verslaglegging

Inhoud

1. OPZET & ONDERZOEK

- .1 Aanleiding
- .2 Inventariseren
 - a. literatuur & kaarten
 - b. gesprekken
- .3 Analyseren & combineren
 - a. geografisch inzichtelijk maken
 - b. demografisch draagvlak creëren

2. INTERVENTIE

- .1 Voorbereiding
 - a. veldwerk
 - b. communicatie
- .2 Interventie: Manifestatie
 - a. toelichting spel
 - b. opzet programma/draaiboek
 - c. verslag van de dag
 - d. aantal en soort bezoekers

3. RESULTATEN

- .1 Inzichtelijk maken: Tentoonstelling
 - a. inhoud van de tentoonstelling
 - b. verslag, opzet & draaiboek van opening
 - c. aantal en soort bezoekers

4. ANALYSE

- a. Keukentafelgesprekken
- b. Combinatie stap 1 & 2
- c. Publicatie in productie

5. BIJDRAGE KENNIS STADSLAB

6. EVALUATIE & VERVOLG...

1. Opzet & onderzoek

1.1 Aanleiding

1.2 Inventariseren

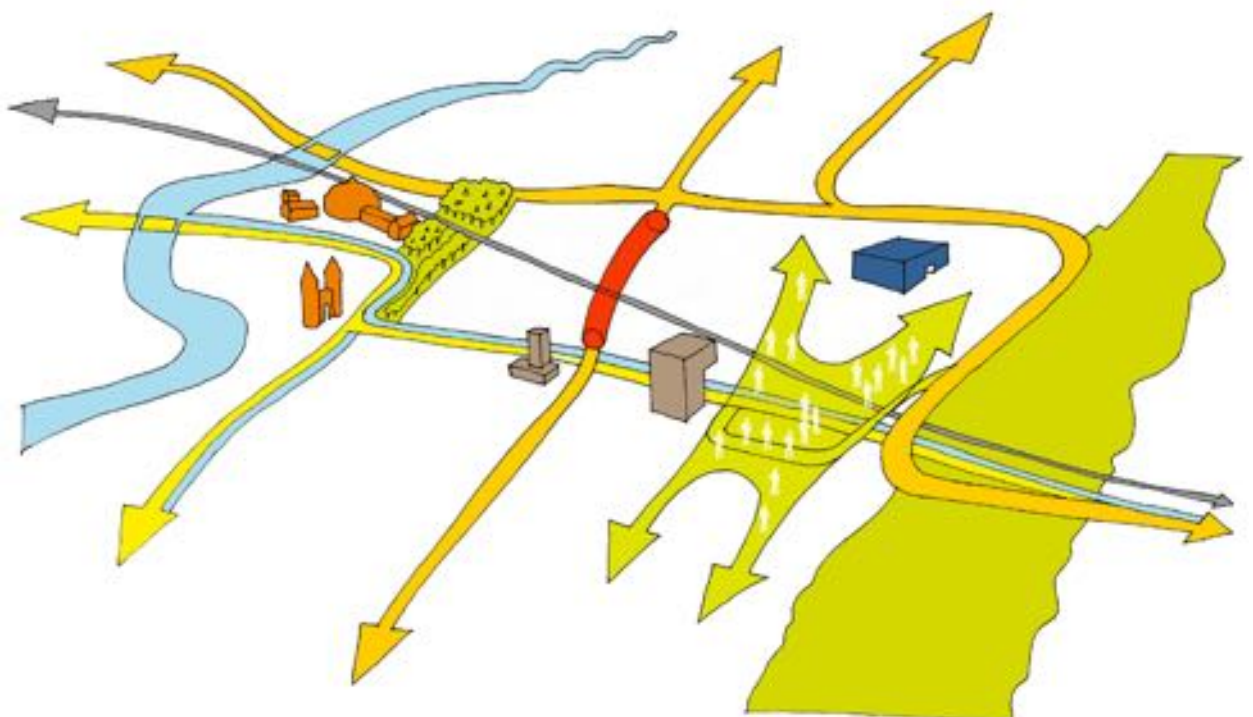
- a. literatuur & kaarten
- b. gesprekken

1.3 Analyseren & combineren

- a. geografisch inzichtelijk maken
- b. demografisch draagvlak creëren

1.1 – Aanleiding

Het oostelijk deel van Haarlem is gesepareerd en mist aan identiteit. In plaats van een verrijking voor de stad is Haarlem Oost nu vooral een zwakke schakel tussen centrum en randstad. Er zijn over de jaren ambitieuze plannen geschreven door vooraanstaande stedenbouwkundigen om Haarlem Oost te opwaarderen maar helaas werden deze tot op heden niet gerealiseerd. Atelier Oostwaarts wil het momentum gebruiken om de beweging in gang te zetten; ambitieuze plannen uitvoerbaar maken door draagvlak en daadkracht te creëren en combineren. Wij nemen het initiatief door overzicht te maken en zoeken per deelgebied de verbanden. Waar het stadslab over moet gaan is inventariseren, analyseren en combineren van oplossingsrichtingen. Oost verdient het om maat, schaal en goede openbare ruimte te krijgen. Die agendeert Oostwaarts!

1.2 – Inventariseren

a. literatuur & kaarten

Er zijn over de tijd vele analyses, visies en kaarten gemaakt van het gebied ten Oosten van het Spaarne. Het verzamelen en vergelijken van deze documentatie heeft een hoop inzichten geleverd over het gebied en haar potenties. Op basis van deze data hebben we verschillende verzamelanalyses gemaakt met leidende thema's (zoals huidige en voorziene ontwikkeling, iconische waarde en leegstand) en visies (waaronder Riek Bakker, Jo Coenen, Joop Slangen en Wurck). Door het plangebied op te delen in schaalbare deel-gebieden kunnen we gericht kijken naar specifieke locaties en gebouwen om hier ideeën over te verzamelen en genereren. (Zie bijlage 1.2-a)

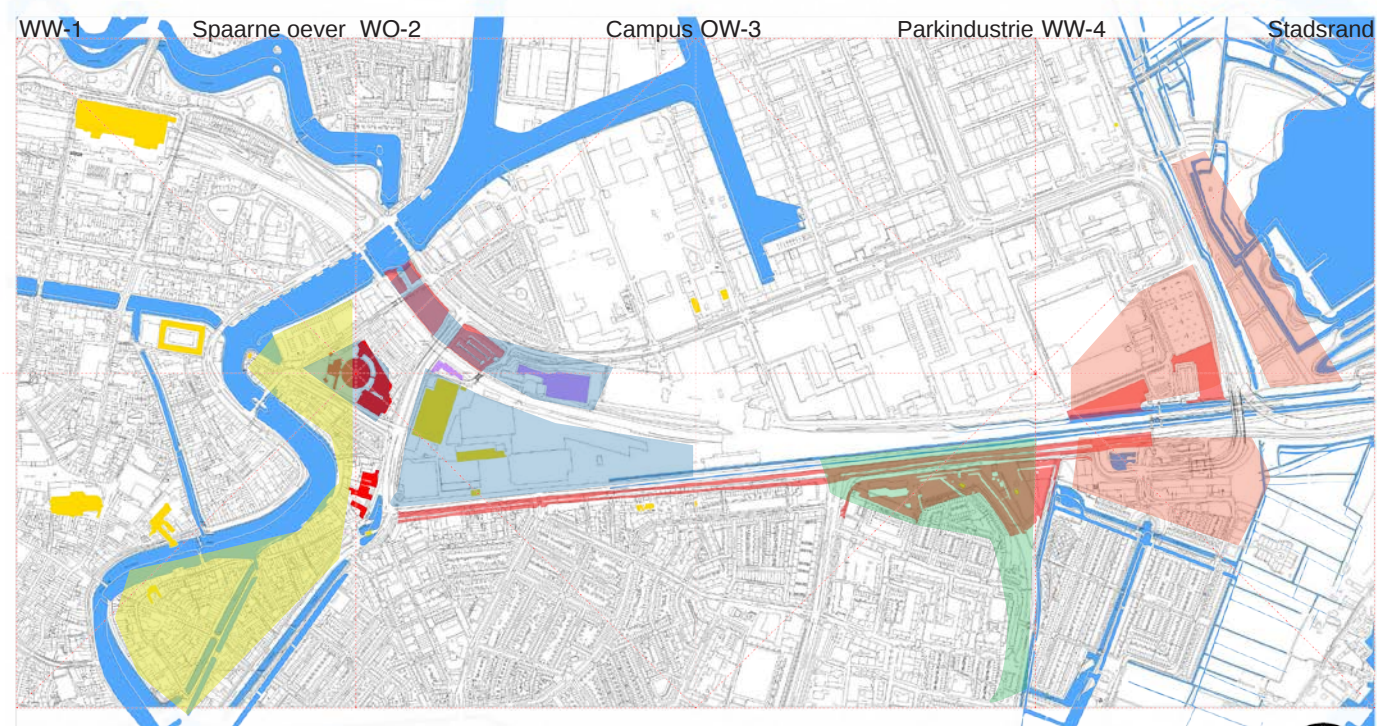
b. gesprekken

Na het inwinnen van geschreven en getekende informatie over de afgelopen jaren zijn we op zoek gegaan naar de huidige stand van zaken en heersende meningen en ideeën van betrokken partijen over Oost. Het initieel plan was om dit aan te pakken middels het organiseren van 'keukentafelgesprekken' (zie hoofdstuk 3. 'Aanpak' in de planomschrijving):

'Het stadslab is een onafhankelijk orgaan waarin alle deelnemende partijen vrijuit hun wensen en ambitie kunnen inbrengen aangaande de herontwikkeling van Haarlem Oost. Draagvlak creëren we door de keukentafelgesprekken met coalitie-partners en experts.'

Tijdens de opzet van deze gesprekken (de uitnodigingen en zelfs de keuken-tafel waren reeds ontworpen (bijlage 1.2-b/c)) bleek dat de open en transparante insteek hiervan ons niet zou helpen aan meer informatie over de huidige stand van zaken en heersende meningen. Vanwege de vele en uiteenlopende belangen van de verschillende partijen hebben we besloten alle partijen afzonderlijk te spreken en ieders input vertrouwelijk te behandelen. Dit resulteerde in een reeks gesprekken met o.a. de huidige stadsarchitect, ambtenaren, bewoners en ondernemers met belangen in Haarlem Oost.

VOORZIENE SITUATIE HAARLEM 'OOSTWAARTS'!

bijlage 1.2-a opdelen gebied

Uitnodiging Keukentafelgesprek

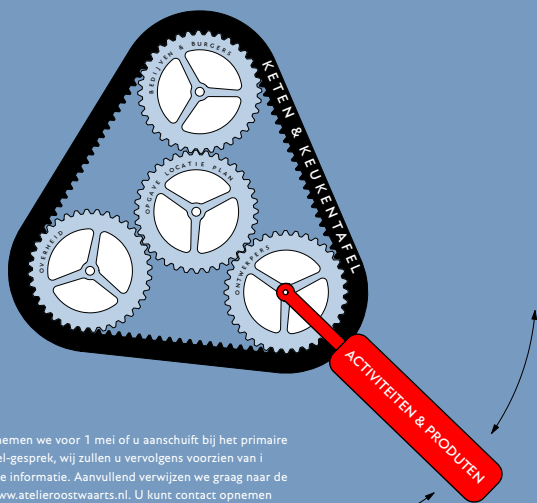
StadsLAB

Thijs Asselbergs, Anne Snijders, Anniek Roosenschoon, Arjan Karssen

stent in oost

Geachte/Beste

Atelier Oostwaarts nodigt u uit om deel te nemen aan het eerste keukentafelgesprek van het StadsLab voor de 'Stent in Oost', welke plaats zal vinden op woensdag 25 mei 2016 van 08:00u tot 09:30u te Haarlem Oost. Onder het genot van een ontbijtje willen wij het gesprek aangaan met u en, om de spelende belangen op tafel te krijgen. Door te inventariseren en combineren willen wij draagvlak en bovenal daadkracht creëren om een cruciaal lichaamsdeel van Haarlem te reanimeren:

Graag vernemen we voor 1 mei of u aanschuift bij het primaire keukentafel-gesprek, wij zullen u vervolgens voorzien van inhoudelijke informatie. Aanvullend verwijzen we graag naar de website www.atelieroostwaarts.nl. U kunt contact opnemen via stadslab@atelieroostwaarts.nl of via 06...

A T E L I E R O O S T W A A R T S

Uitnodiging Keukentafelgesprek

StadsLAB

Thijs Asselbergs, Anne Snijders, Anniek Roosenschoon, Arjan Karssen

stent in oost

STENT IN OOST

Het oostelijke deel van Haarlem vormt een belangrijke schakel in de verbinding tussen het oude centrum en Metropoolregio Amsterdam, maar het gebied wordt gekenmerkt door een onlogische wegenstructuur en een spoorlijn die het gebied doorsnijdt. Hierdoor is een gefragmenteerde openbare ruimte ontstaan met een gebrek aan kwaliteit en identiteit. Door de jaren heen zijn er talloze ambitieuze plannen ontwikkeld die daar verandering in hadden moeten brengen, maar tot op heden zijn deze helaas niet gerealiseerd, door een tekort aan financiële middelen en durf.

In 2015 is Atelier Oostwaarts opgericht, een collectief van ontwerpers, met als doel de beweging weer in gang te zetten; ambitieuze plannen uitvoerbaar maken. In het atelier gaan we op zoek naar verbanden binnen het gebied; wie kan met wie programma maken, samenwerken, een gebied maken dat gedragen wordt door betrokkenen uit de buurt, de overheid en de ondernemers?

We constateren nu een momentum; marktconsultaties geïnitieerd door de gemeente, bottom-up initiatieven door burgers en bedrijven, leegstaande kantoren en braakliggende gebieden die vragen om invulling. Atelier Oostwaarts wil die energie en initiatieven benutten op kleine en grote schaal. We moeten chirurgisch verbindingen leggen en sleutelen aan de zwakste en meest cruciale schakel. Een kleine handeling kan een grote beweging in gang te zetten die leidt tot goede verbindingen, bruikbare openbare ruimten en duurzame stedenbouw. Niet langer pas op de plaats, maar Oostwaarts.

Graag vernemen we voor 1 mei of u aanschuift bij het primaire keukentafel-gesprek, wij zullen u vervolgens voorzien van inhoudelijke informatie. Aanvullend verwijzen we graag naar de website www.atelieroostwaarts.nl. U kunt contact opnemen via stadslab@atelieroostwaarts.nl of via 06...

Bij voorbaat dank voor een reactie en graag tot ziens aan het oostelijk ontbijt!

Vriendelijk groeten,

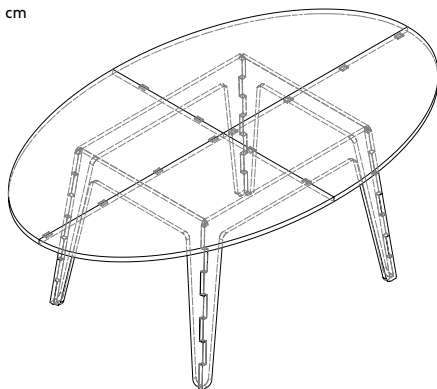
namens Atelier Oostwaarts

A T E L I E R O O S T W A A R T S

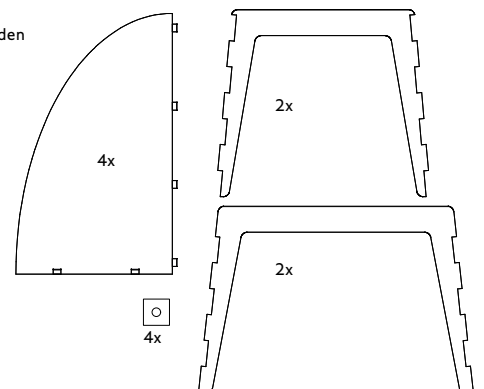
STADSLAB KEUKENTAFEL

blad: 120 x 200 cm
hoogte: 74 cm

STADSLAB KEUKENTAFEL onderdelen

berken 18 mm lasersnijden

1.3 – Analyseren & combineren

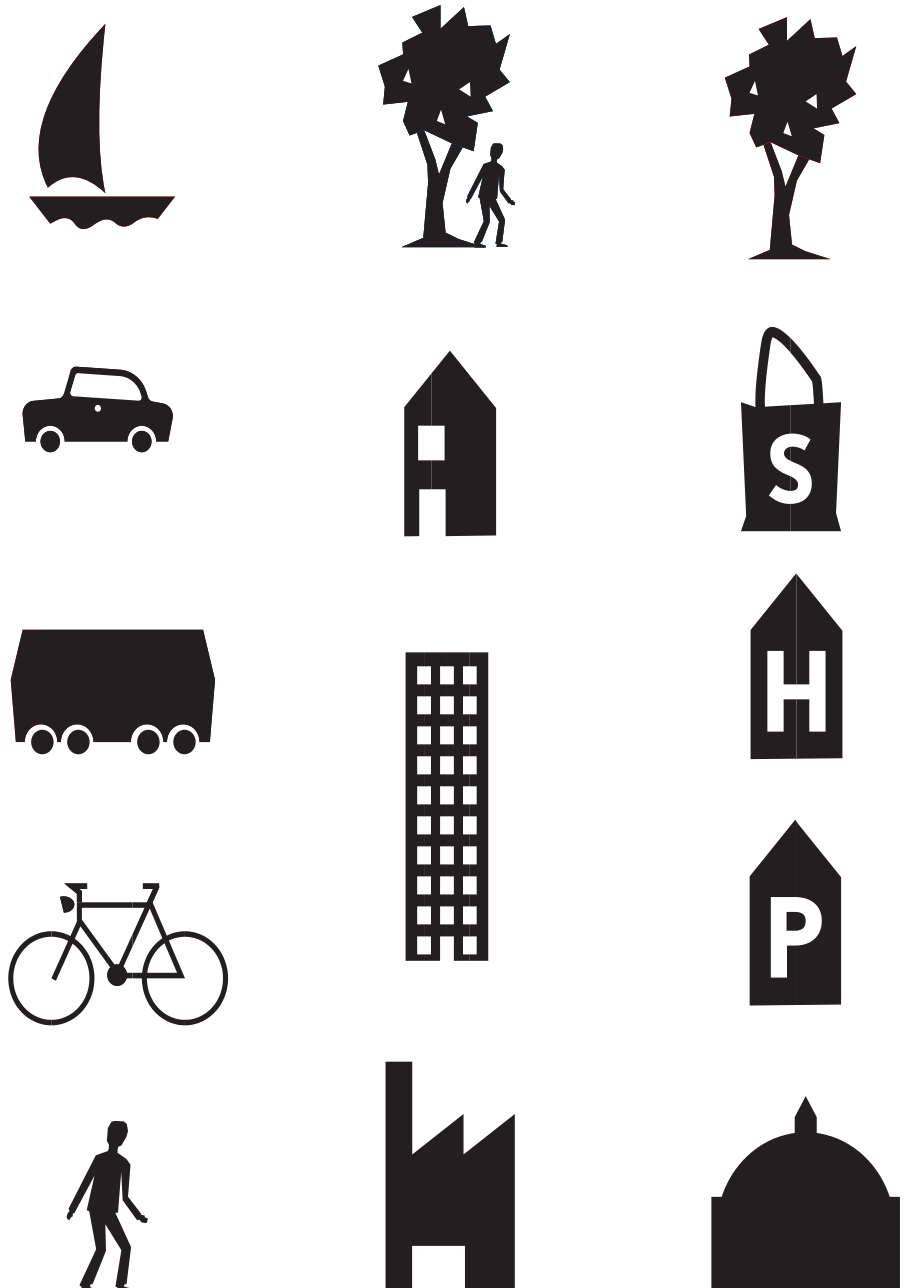
a. geografisch inzichtelijk maken: opdelen van gebieden

Een van de genoemde doelen van ons Stadslab is het tastbaar en bespreekbaar maken van het gebied en haar potenties om draagvlak en daadkracht te creëren. Met de kennis uit het literatuuronderzoek en de gesprekken-reeks hebben we bouwstenen ontworpen die als basis dienen voor de tool-kit; deelgebieden en mogelijk gebruik. Door het gebied te verdelen in kleinere locaties en die een naam toe te kennen worden eigenschappen van een deel-gebied inzichtelijk. Het project-gebied is in totaal in 7 deel-gebieden verkaveld met alle een specifieke naam op basis van de lokale eigenschappen (bijlage 1.3-a).

Om de discussie aan te kunnen gaan over de invulling en het gebruik van deze plekken zijn de mogelijke functies gevisualiseerd door het ontwerpen van iconen. Deze kunnen vervolgens worden toegekend aan bepaalde gebieden. (bijlage 1.3-b)

STENT IN OOST BERNHARDLAAN • verbinding noord-zuid • verbeteren doorstroming • creëren nieuwe kansen in directe omgeving • versterking entree Haarlem	AMSTERDAMSEVAART JOODSE BEGRAAFPLAATS • goede openbare ruimte • water terug in trekvaart • nieuwe woningen • nieuw park bij Joodse begraafplaats	AMSTERDAMSE POORT FIETSFABRIEK ST. NICOLAASBRUG • openbare functie in Amsterdamse Poort • gezonde mix van wonen, werken en ontspanning • nieuwe brug over Spaarne	OPEN DE KOEPEL PAPENTORENVEST GED. O. SINGELGRACHT • uniek programma in Open de Koepel • minder verkeer • beter gebruik openbare ruimte en meer groen
DRIJFRIEMENFABRIEK DANTUMA-TERREIN • goed wonen • flexibel werken • recreatie aan Spaarne • stedelijkheid • nieuwe architectuur	INDUSTRIEHAVEN • verbinding met water • nieuwe recreatie • horeca • werken • wonen	OOSTPOORT STATION SPAARNWOUDE KEGGE-STASTOKVIADUCT • goede verbinding voetgangers en fietsers noord-zuid • samenhang in volumes en architectuur • goede verblijfsplekken	KANSEN

bijlage 1.3-a deelgebieden

bijlage 1.3-b iconen

b. demografisch draagvlak creëren: iedereen een speler

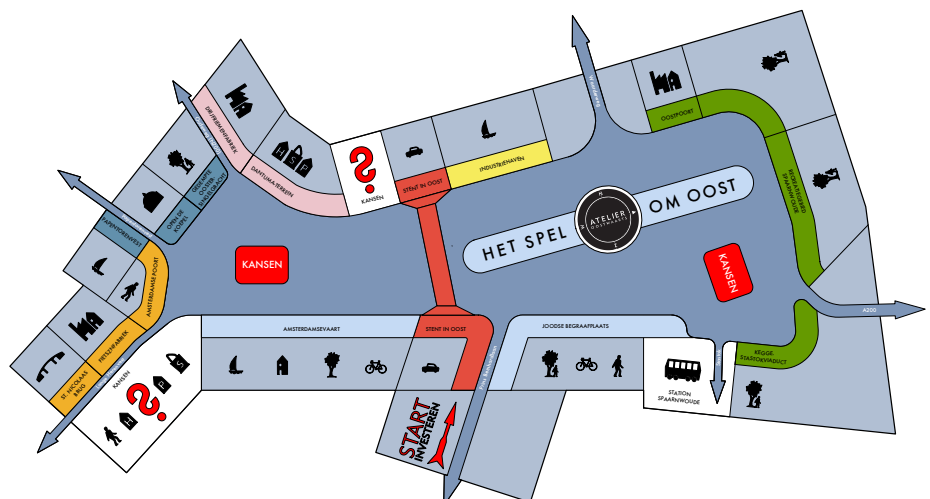
Het bleek lastiger dan verwacht om alle partijen samen in gesprek te krijgen vanwege heersende hiërarchie en verscheidenheid aan belangen. Toch is het voor ons als Stadslab uitermate belangrijk dat iedereen zich een speler voelt en realiseert dat ze inspraak kunnen hebben. Om dit besef tijdens de manifestatie naar voren te laten komen zijn we tot een spel-vorm gekomen, waarin elke deelnemer letterlijk een speler wordt in het project. De combinatie van spel en investeren bracht ons op de vergelijking met het wereldberoemde bordspel 'Monopoly', waarbij gebieden kunnen worden aangekocht door spelers om daar vervolgens te bouwen en investeren (zie bijlage 1.3-c). Ons idee was om alle belanghebbenden op een soortgelijke wijze te laten investeren naar eigen inzicht en persoonlijk belang, waardoor gedurende het spel duidelijk zou worden welke gebieden volgens de spelers de meeste potentie hebben. De uitkomsten van het spel geven waardevolle gegevens om de discussie over het gebied en haar belangen te voeden en onderbouwen.

De ontwikkelde bouwstenen; deelgebieden en gebruiksisconen zijn gecombineerd tot een projectkaart van het gebied Haarlem Oost in de vorm van een spelbord geïnspireerd op Monopoly. (zie bijlage 1.3-d)

bijlage 1.3-c Monopoly

[illegible]

11.

III.

11

2 – Interventie

2.1 Voorbereiding

- a. veldwerk
- b. communicatie

2.2 Manifestatie 'het Spel om Oost'

- a. toelichting spel
- b. verslag van de dag
- c. aantal en soort bezoekers

2.1 Voorbereiding

Het doel van de manifestatie is om het gebied inzichtelijk, tastbaar en bespreekbaar te maken en de noodzaak van de Stent aan te tonen.

a. veldwerk

Ter voorbereiding van het spel zijn we het gebied ingetrokken om alle locaties visueel en programmatisch in beeld te brengen. (bijlage 2.1-a)

b. communicatie

Om zo veel mogelijk medespelers te mobiliseren voor de manifestatie is intensieve communicatie van groot belang. De datum van de manifestatie is strategisch gepland tijdens de Open Monumentendag en het Haarlem Cultuurfestival, om zodoende een groter publiek aan te spreken door te sluiten bij de programma's. (bijlage 2.1-b)

Om een brede doelgroep ruim van tevoren op de hoogte te stellen van de manifestatie en datum zijn er gedurende de voorafgaande maanden wekelijks affiches verspreid en online gepubliceerd. (bijlage 2.1-c)

Om alle doelgroepen te bereiken en mobiliseren hebben we ervoor gekozen de eerste spel-ronde op persoonlijke uitnodiging te organiseren. Met deze aanpak hopen we doelgroepen aan te spreken met specifieke en vakinhoudelijke belangen die niet via algemenere communicatie-methodes te bereiken zijn, zoals hogere ambtenaren van gemeente en provincie, grote aandeelhouders van het gebied en andere partijen die voor ons belangrijke input konden geven. De eerste spel-ronde werd zodoende de 'VIP-rit', de overige rondes waren open voor iedereen om deel te nemen. (bijlage 2.1-d)

bijlage 2.1-a

bijlage 2.1-b programma Haarlem Cultuur Festival

bijlage 2.1-c affishes

Uitnodiging Het Spel om Oost

StadsLAB

stent in oost

Thijs Asselbergs, Arjan Karszen, Anniëk Roossenschoon, Annebregje Sijnders

Beste relatie,

Graag nodigt Atelier Oostwaarts je uit voor een unieke open busrit door Haarlem Oost. Wat is daar eigenlijk allemaal gaande? Om dit onderbelichte gebied op te kaart te zetten, de kansen te vinden en te benutten hebben we iedereen nodig. Rij en speel met ons mee in Het Spel om Oost om te ontdekken en te investeren waar jij de kansen ziet. Schrijf je in voor deze unieke busronde op zondag 11 september a.s. die om 13.00 of om 15.00 uur start en die maximaal een uur duurt. De koffie staat klaar. Kom naar het parkeerterrein naast het Bosch-gebouw op de hoek van de Prins Bernhardlaan-Amsterdamsevaart. Je ontvangt een persoonlijk budget en kunt zelf helpen investeren in Oost! Laat het ons weten of je komt en geef je voorkeurstijd aan. Stuur een e-mail voor 2 september naar info@atelieroostwaarts.nl. Je ontvangt van ons een bevestigingsbericht of je meekunt met de bus. Wees er snel bij, want vol is vol en er zijn maximaal 45 zitplaatsen.

www.atelieroostwaarts.nl/het-spel-om-oost

stimuleringsfonds creatieve industrie

Uitnodiging Het Spel om Oost

StadsLAB

stent in oost

Thijs Asselbergs, Arjan Karszen, Anniëk Roossenschoon, Annebregje Sijnders

Beste relatie,

Graag nodigt Atelier Oostwaarts je uit voor een unieke open busrit door Haarlem Oost. Wat is daar eigenlijk allemaal gaande? Om dit onderbelichte gebied op te kaart te zetten, de kansen te vinden en te benutten hebben we iedereen nodig. Rij en speel met ons mee in Het Spel om Oost om te ontdekken en te investeren waar jij de kansen ziet. Schrijf je in voor deze unieke busronde op zondag 11 september a.s. die om 11.00 uur start en maximaal een uur duurt. Vanaf 10.30 uur staat de koffie klaar. Kom naar het parkeerterrein naast het Bosch-gebouw op de hoek van de Prins Bernhardlaan-Amsterdamsevaart. Je ontvangt een persoonlijk budget en kunt zelf helpen investeren in Oost! Kom je ook? Laat het ons weten voor 2 september op info@atelieroostwaarts.nl.

www.atelieroostwaarts.nl/het-spel-om-oost

stimuleringsfonds creatieve industrie

2.4 Manifestatie 'het Spel om Oost'

a. toelichting spel

Spelronde

De spelers worden meegenomen door het gebied in een cabrio-bus. De rit leidt langs alle deelgebieden die tijdens het passeren worden toegelicht door verschillende belanghebbende mede-spelers (huidig stadsarchitect, projectontwikkelaars, initiatiefnemers). De deelgebieden zijn op locatie gemarkeerd met zogenaamde bushaltes, waarop naam, locatie en potentie van het gebied worden toegelicht. (zie bijlage 2.2-a)

Strippenkaart

Bij het maken van de ronde krijgt iedere speler een strippenkaart waarop per deelgebied kan worden aangegeven waar de prioriteiten van de speler liggen. Op de strippenkaart staan suggesties aangegeven die zijn geformuleerd n.a.v. het vooronderzoek, de visie's en gesprekken. (bijlage 2.2-b)

Kanskaart

Naast de strippenkaart is het mogelijk om kanskaarten in te vullen. Via deze kaarten kunnen suggesties worden gegeven over het gebied, waar ziet men kansen die nog niet door ons zijn benoemd/aangekaart? (bijlage 2.2-c)

AMSTERDAMSE POORT

Vraagstelling!

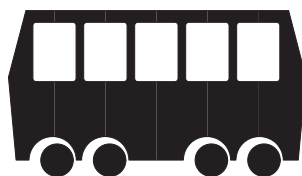
De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie.

Dit heeft als effect dat:

STOP 2

De Amsterdamse Poort de doorgang van oost naar west vormt en de omgeving een aangenaam verblijfsgebied wordt.

StadsLAB
stimuleringsfonds creatieve industrie stent in oost
Thijs Asselbergs, Arjan Karssen, Anniëk Roosenschoon, Annebregje Snijders

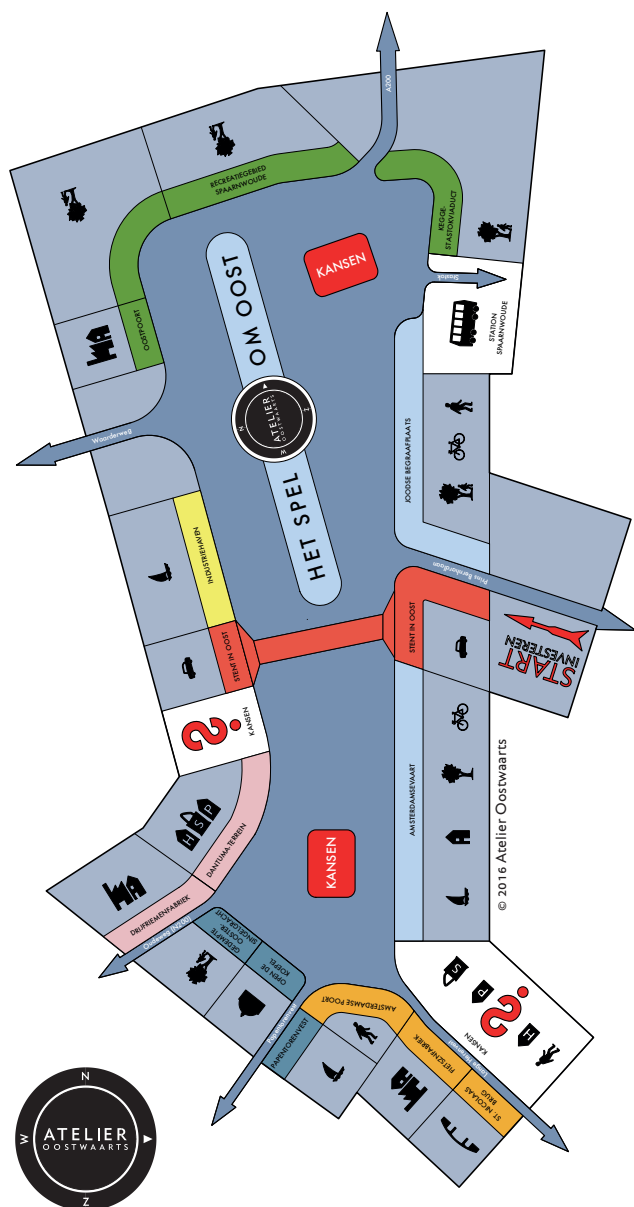
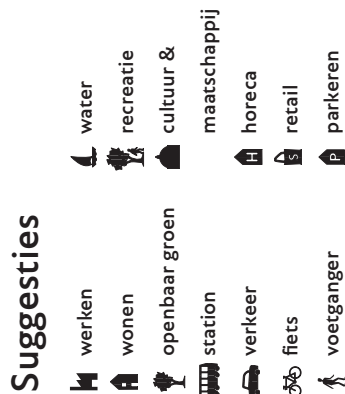
STENT IN OOST Vraagstelling! De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie. Dit heeft als effect dat: Oost wordt vrijgespeeld van onlogische infrastructuur en kansen biedt voor ontwikkeling van alle 7 deelgebieden. STOP 15 StadsLAB 	JOODSE BEGRAAFPLAATS Vraagstelling! De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie. Dit heeft als effect dat: De Joodse begraafplaats prachtig kan worden ingepast in een groen nieuw stadspark. STOP 14 StadsLAB 	KEGGE-STASTOKVIADUCT Vraagstelling! De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie. Dit heeft als effect dat: Het Kegel-Stastokviaduct kan worden afgewaardeerd voor auto's en een groen verblijfsgebied wordt. STOP 13 StadsLAB 	STATION SPAARNWOUDE Vraagstelling! De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie. Dit heeft als effect dat: Station Spaarnwoude een belangrijk knooppunt wordt en Oost toegankelijk maakt voor de Metropoolregio. STOP 12 StadsLAB 	OOSTPOORT Vraagstelling! De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie. Dit heeft als effect dat: De Oostpoort een hoogwaardig en goed bereikbaar stedelijk gebied wordt voor wonen, werken en recreatie. STOP 11 StadsLAB 	INDUSTRIEHAVEN Vraagstelling! De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie. Dit heeft als effect dat: De industriehaven een heerlijk en goed bereikbaar stedelijk gebied wordt voor wonen, werken en verblijven op of langs het water. STOP 10 StadsLAB 	DANTUMA-TERREIN Vraagstelling! De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie. Dit heeft als effect dat: Het Dantuma-terrein een toegevoegde functie kan krijgen en goed stedelijk kan worden ingepast. STOP 9 StadsLAB
DRIJFRIEMENFABRIEK Vraagstelling! De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie. Dit heeft als effect dat: De Drijfriemenfabriek zodanig kan worden ingepast tussen het Spaarne en het oude Dantuma-terrein. STOP 8 StadsLAB 	GEDEMPTE OOSTERSINGELGRACHT Vraagstelling! De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie. Dit heeft als effect dat: De Gedepte Oostersingelgracht kan worden afgewaardeerd voor auto's en een groen verblijfsgebied wordt. STOP 5 StadsLAB 	PAPENTORENVEST Vraagstelling! De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie. Dit heeft als effect dat: Het water kan worden teruggebracht in de Papentorenvest waardoor het Koepelcomplex kan worden ingebied in de stad. STOP 6 StadsLAB 	OPEN DE KOEPEL Vraagstelling! De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie. Dit heeft als effect dat: Het Koepelcomplex kan worden ingebied in een autoluw gebied met nieuw water, ondergrondse parkeer en meer ruimte voor de buurt. STOP 7 StadsLAB 	ST. NICOLAASBRUG Vraagstelling! De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie. Dit heeft als effect dat: Koudenhorn een nieuwe fietsverbinding kan krijgen over het Spaarne en een brug slaat tussen oost en west, met terrassen aan de kade. STOP 3 StadsLAB 	FIETSNFABRIEK Vraagstelling! De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie. Dit heeft als effect dat: De omgeving van de Amsterdamse Poort een aangenaam verblijfsgebied wordt waar de fietswielmaker een maatschappelijke functie kan vervullen. STOP 4 StadsLAB 	AMSTERDAMSEVAART Vraagstelling! De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie. Dit heeft als effect dat: De Amsterdamsevaart met goede nieuwe woningen en water een fijne woonstraat kan zijn. STOP 1 StadsLAB

bijlage 2.2-a busborden

StadsLAB

stimuleringsfonds creatieve industrie stent in oost
Thijs Asselbergs, Arjan Karssen, Anniek Roosenschoon, Annebregje Snijders

Strippenkaart Het Spel om Oost

naam:

beroep/betrekking:

email:

Welkom bij Het Spel om Oost. De tour gaat langs zeven potentiële kansrijke gebieden. Per gebied vragen wij een keuze. Ben je het eens met de omschreven ambitie dan kruis je ja aan, bij oneens nee óf heb je een suggestie voor een bepaald gebied kruis dan het ? aan en vul bij de Startlocatie een Kanskaart in.

Vraagstelling?

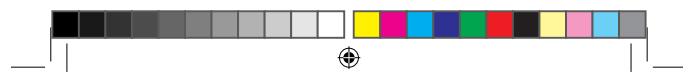
De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie.

Dit heeft als effect dat:

AMSTERDAMSEVAART de Amsterdamsevaart met goede nieuwe woningen en water een fijne woonstraat kan zijn; ☐ JA ☐ NEE ☐ ?	AMSTERDAMSE POORT FIETSNFABRIEK ST. NICOLAASBRUG de Amsterdamse Poort en omgeving een doorgaande nieuwe fietsverbinding kan krijgen over het Spaarne en een aangenaam verblijfsgebied wordt; ☐ JA ☐ NEE ☐ ?
OPEN DE KOEPEL PAPENTORENVEST GED. O. SINGELGRACHT het Koepelcomplex kan worden ingebed in een autoluw gebied met nieuw water, ondergronds parkeren en meer ruimte voor de buurt; ☐ JA ☐ NEE ☐ ?	DRUIFRIEMENFABRIEK DANTUMA-TERREIN de locaties Drijfriemenfabriek en Dantumaterrein goed stedelijk kunnen worden ingepast; ☐ JA ☐ NEE ☐ ?
INDUSTRIEHAVEN de industriehaven een heerlijk en goed bereikbaar ensemble wordt van wonen, werken en verblijven op of langs het water; ☐ JA ☐ NEE ☐ ?	OOSTPOORT STATION SPAARNWOUDE KEGGE-STASTOKVIADUCT de Oostpoort een hoogwaardig en goed verdichte stedelijke entree van Haarlem wordt voor wonen, werken, winkelen en recreatie; ☐ JA ☐ NEE ☐ ?
JOODSE BEGRAAFPLAATS de Joodse begraafplaats prachtig kan worden ingepast in een groen nieuw stadspark; ☐ JA ☐ NEE ☐ ?	STENT IN OOST BERNHARDLAAN de stent in oost belangrijk is dat deze er komt! ☐ JA ☐ NEE ☐ ?

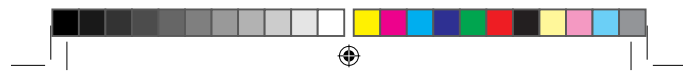
www.atelieroostwaarts.nl

bijlage 2.2-b strippenkaart

160901_AO.KANSKAART.indd 1

15-11-16 08:10

KANSKAART

**Zie je kansen die vandaag niet zijn benoemd?
Wij zijn geïnteresseerd in je mening.**

Vul hieronder in wat je suggesties zijn voor de plangebieden.
Je bevindingen nemen we graag mee in ons onderzoek en als.

Naam _____
E-mailadres _____
Bedrijf _____
Functie _____
Suggesties* _____

*Je kunt ons ook een e-mail sturen: info@atelieroostwaarts.nl

160901_AO.KANSKAART.indd 2

15-11-16 08:10

Start

Over de startlocatie van het spel hebben we interessante discussies gevoerd. Ligt de start waar Oost grenst aan Haarlem, bij de Koepelgevangenis, of is het juist van belang de spelers helemaal aan de andere kant de ontvangen, bij Oostpoort, om van daar uit richting Haarlem te rijden? Het startpunt is uiteindelijk gekomen op de kop van de Stent, waar de Prins Bernhardtunnel onder het spoor door gaat. Op deze hoek staat de Handelspoort, een gebouw wat al lange tijd leeg staat, maar zodoende een icoon is gaan vormen voor Haarlem Oost. Het neonverlichte beeld van de bougie bovenop het dak is het eerste wat opvalt wanneer je Haarlem in- of uitrijdt, en zichtbaar vanaf vrijwel alle haltes in het Spel om Oost. (bijlage 2.2-d)

Om de start-locatie te markeren is een iconische kiosk ontworpen voor ontvangst en toelichting van het spel. Één zijde dient als ontvangst-balie, één zijde dient ter illustratie en uitleg van het gebied en het spel met een afbeelding van het bordspel en één zijde wijst met een grote rode pijl naar het cruciale punt in dit project, de Stent in Oost.

(bijlage 2.2-e)

Fiets

Om iedereen de mogelijkheid te geven het spel te spelen is het spel tevens uitgezet als fiets-route, waarbij men middels een fietskaart de ronde op eigen gelegenheid kan maken.

(bijlage 2.2-f)

bijlage 2.2-e kiosk

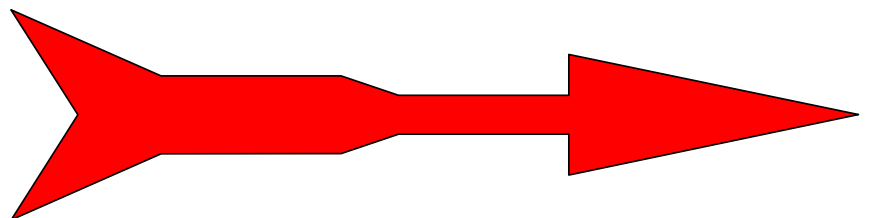

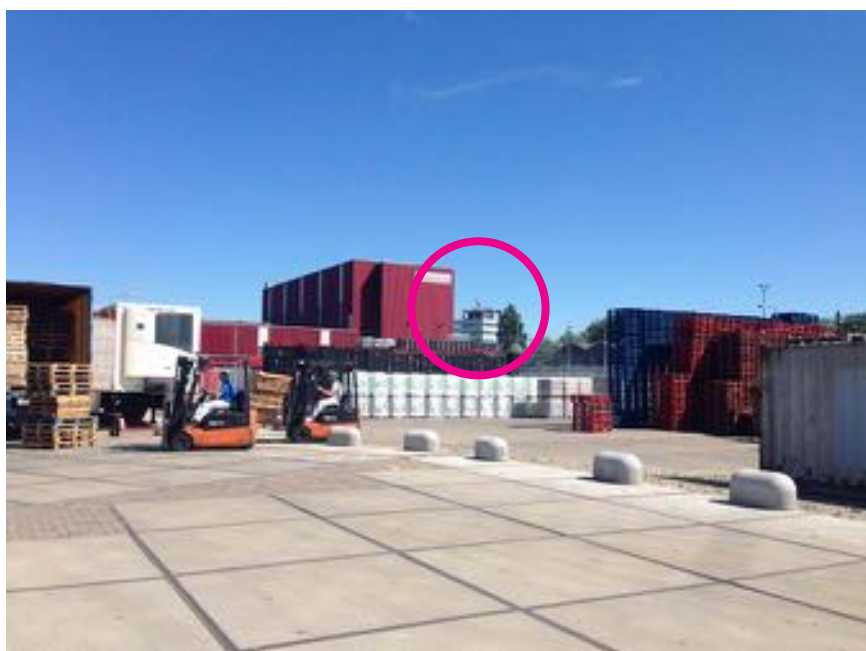

bijlage 2.2-d start

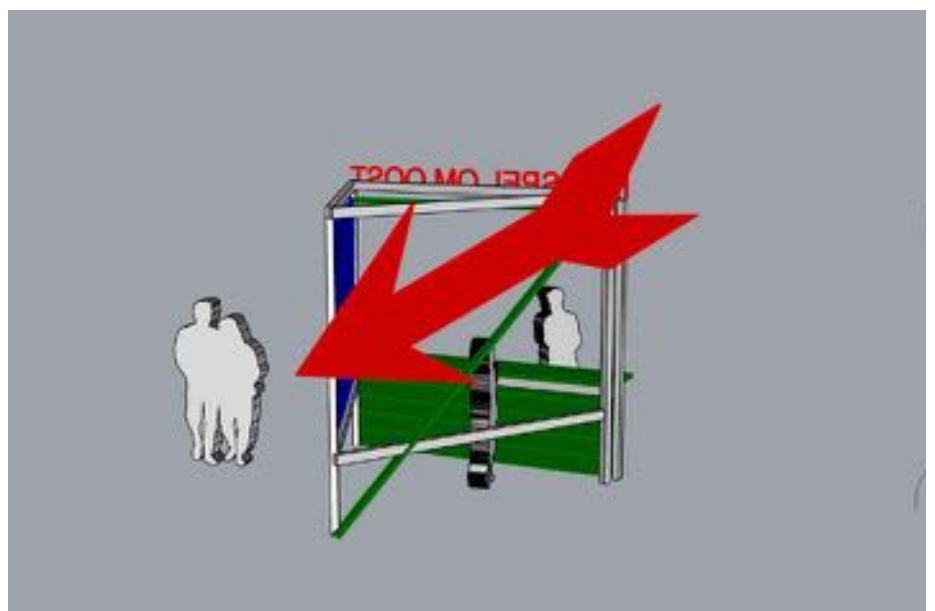
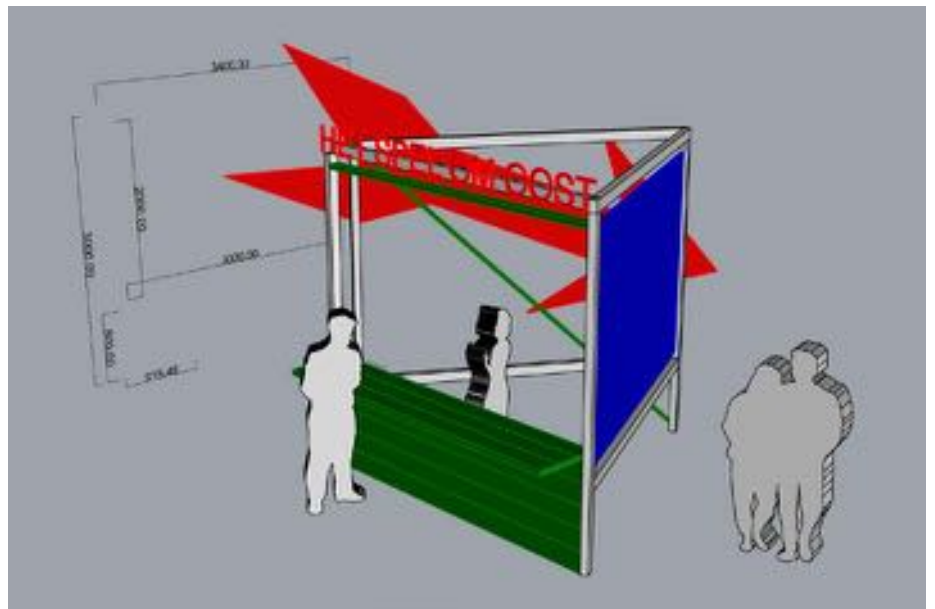
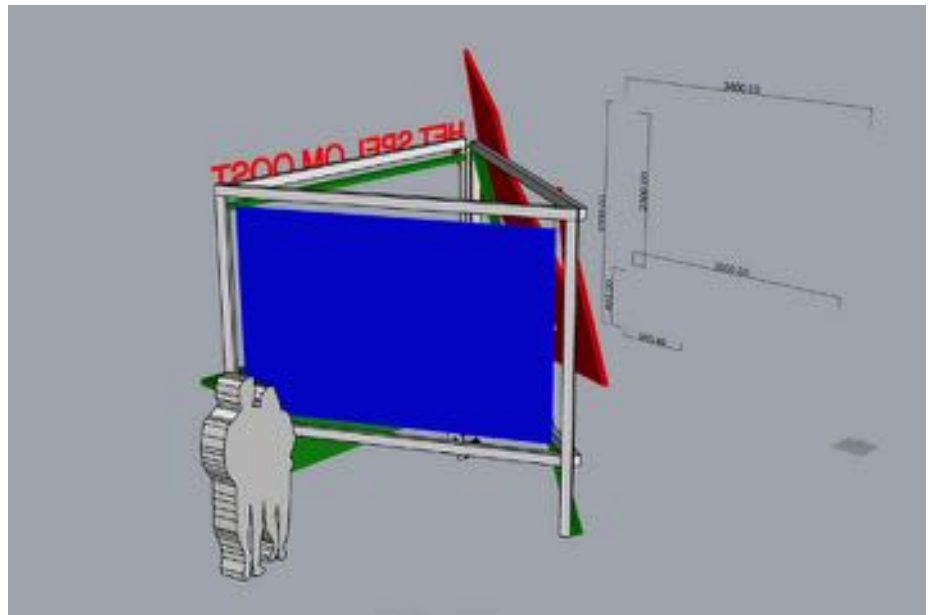
START

HET SPEL OM OOST

bijlage 2.2-d icoon

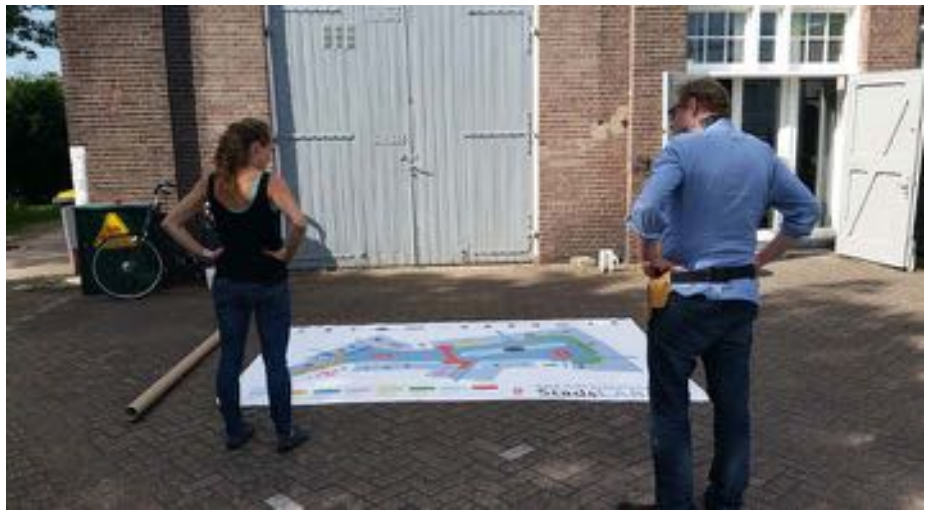

bijlage 2.2-f fiets

bijlage 2.2-g drukwerk

b. verslag van de dag

Op zondagochtend 11 september vanaf 10.30u worden de genodigde spelers voor de eerste busrit ontvangen en verwelkomt op de parkeerplaats van de Handelspoort.

Een barista-kar is geparkeerd om iedereen te kunnen voorzien van goede koffie en het Haarlems Straatorkest staat klaar om de vrolijke noot te brengen. Iedere speler ontvangt een strippenkaart en enkele kanskaarten bij aankomst met een korte toelichting. De daadwerkelijk uitleg van het spel wordt in groepsverband gegeven alvorens men wordt genodigd de bus in te stappen om de deelgebieden te bezoeken.

Over de dag zijn 3 bus-rondes gepland, om 11.00u, 13.00u en 15.00u, overige bezoekers kunnen op eigen gelegenheid al fietsend deelnemen.

Voor een beeldend verslag van de manifestatie zie de reportage (bijlage 2.3)

c. opkomst en uitkomst

Per busronde konden 45 spelers deelnemen, in totaal zijn er ca. 120 bezoekers aanwezig geweest. De persoonsgegevens van de bezoekers zijn bij ons bekend. (Een deelnemerslijst van de eerste ronde is op aanvraag inzichtelijk.)

De ingevulde strippenkaarten van alle bezoekers zijn verzameld en de uitkomsten hiervan gedocumenteerd. In totaal zijn van 82 strippenkaarten de resultaten opgenomen en verwerkt. (Een document met de uitkomsten is op aanvraag inzichtelijk.)

'Het Spel om Oost' moet stadsdeel op kaart zetten

Henk Geist

Haarlem ★ Stapels plannen en visies zijn er de afgelopen jaren al gemaakt over de toekomst van Haarlem-Oost. Maar er gebeurt veel te weinig, vooral in het gebied rond de Amsterdamsevaart, menen de initiatiefnemers van Atelier Oost. Met 'Het spel om Oost' willen zij zondag proberen om de ontwikkelingen in Oost op gang te brengen.

Atelier Oostwaarts zet, met medewerking van het ABC Architectuurcentrum, dit onderbelichte gebied van Haarlem op de kaart. Daarvoor is 'Het spel om Oost' bedacht, vertelt ruimtelijk ontwerper Arjan Karssen, een van de initiatiefnemers van het Atelier.

Met de bus of op de fiets kan het spel, gebaseerd op Monopoly, zondag worden meegespeeld. Het spel voert de deelnemers langs zeven plekken, die vooral gelegen zijn rond de spoorlijn in Oost. Karssen: „Met het spel willen we kansen die daar liggen zoeken, vinden en gaan benutten. Daarbij is de inbreng van iedereen nodig. 'Het Spel om Oost' is een van de activiteiten waarmee Atelier Oostwaarts ontwikkelingen in gang wil zetten, die moeten leiden tot bruikbare openbare ruimten en duurzame stedenbouw. Dat is wat Oost verdient, niet langer pas op de plaats maar oostwaarts. Ga in ieder geval langs start op de Prins Bernhardlaan 2!”

De kansrijke plekken die worden aangedaan zijn onder meer de Am-

sterdamsevaart, de Amsterdamse Poort, de Fietsfabriek, de Drijfriemenfabriek, het braakliggende Dantumaterrein, Station Spaarwoude en de begraafplaats. „De gemeente heeft veel plannen. Dan gaat het vooral om vierkante meters kantoor of woningen. Maar Oost vraagt veel meer, voor een gezond stadsdeel moet het ook gaan om groen, water, verkeer, horeca of cultuur.” Het bezoek aan de verschillende locaties moet de initiatiefnemers veel informatie opleveren. „We willen zoveel mogelijk meningen horen, we stellen vragen en staan open voor suggesties. Die informatie brengen we in op een debat op 16 november.” Het oostelijke deel van Haarlem vormt wat betreft het Atelier een be-

Met de bus of op de fiets door Haarlem-Oost

langrijke schakel in de verbinding tussen het oude centrum en de Metropoolregio Amsterdam. Karssen: „Het gebied wordt echter gekenmerkt door een onlogische wegenstructuur en een spoorlijn die het gebied doorsnijdt. Hierdoor is een gefragmenteerde openbare ruimte ontstaan met een gebrek aan kwaliteit en identiteit. Door de jaren heen zijn er talloze ambitieuze plannen ontwikkeld die daar verandering in hadden moeten brengen, maar tot op heden zijn deze helaas niet gerealiseerd.”

Atelier Oostwaarts werd in 2015 opgericht door een onafhankelijk collectief van professionele ontwerpers met achtergronden op het terrein van stadsontwikkeling, architectuur en ontwerp van de openbare ruimte.

De busexcursie begint om 13.00 en 15.00 uur bij de opstapplaats Prins Bernhardlaan 2. Deelname is gratis, aanmelding is noodzakelijk vanwege het beperkte aantal plaatsen: atelieroostwaarts.nl/het-spel-om-oost. De route, op te halen in het ABC, Groot Heiligland 47, kan ook per fiets worden afgelegd.

er 2017

er te koop bij Muijs
te en Kado op de
tpe Oude Gracht, de
op de Grote Markt, de
mer Boekhandel op
verparkweg, Bruna in
rijstraat en Bruna op
romaanplein.

t
daan met de Meer-
Nadit ze over de
waren gekomen
n ze van de leerkracht
don gevuld met water.
ibitie voor de komen-
en is om nog meer
eten te halen.

Spel om Oost zorg voor positieve vibe

Kansen voor Oost gooit hoge ogen

Het was dringen gebiazen om de bus in te gaan voor het spel Haarlem-Oost. foto: Rob Jordan.

HAARLEM - Zet bussen in en bezoek het gebied waar de gemeente allerlei plannen (visies) voor heeft gemaakt maar nog (lang) niet heeft gerealiseerd. Zondagmiddag 11 september verzamelden architecten, gemeentemedewerkers, wijkraadleden en buurtbewoners uit Haarlem-Oost om het Spel om Oost te spelen. Welke plannen kunnen de buurt een boost geven, en wat vindt de buurt ervan?

Atelier Oostwaarts gaf de het weekend Haarlem Culture aan om iedereen die geïnteresseerd is in te laten zien welke kansen er te benutten zijn in gebied Haarlem-Oost. „De mensen die meededen waren ontzettend enthousiast. We stopten onder andere bij de industriehavens in de Waarderpolder en gebouw De Koepel, beiden onderdeel van grote plannen die de gemeente Haarlem heeft gemaakt. Haarlem is er nog niet veel van

inzicht gekomen en door deze rit willen we hier weer aandacht aan schenken,” vertelt Arjan Karssen één van de initiatiefnemers van Atelier Oostwaarts. Een van de deelnemers is Mido Koelman, voorzitter van de Stichting behoud van de groene zones Zuiderpolder. „Ook al was het voor mij een thuiswedstrijd, toch heb ik dit gebied weer met andere ogen bekeken. Wel denk ik dat grote plannen die bijvoorbeeld

onderdeel uitmaken van Oost-Radiaal nog lang niet gerealiseerd kunnen worden, doordat op de tunnel onder het spoor bij de Prins Bernhardlaan of de ondergrondse aansluiting bij de Schipholweg.” Naast de rit konden deelnemers hun eigen ideeën en bevindingen uitbrengen in een zogenaamde ideënbuss. Woensdag 19 november wordt er in de Handelspoort een debat hierover gehouden.

3 – Resultaten

3.2 Inzichtelijk maken: tentoonstelling

- a. inhoud van de tentoonstelling
- b. opkomst

a. inhoud van de tentoonstelling

De uitkomst en resultaten van de manifestatie 'het Spel om Oost' zijn voor iedereen inzichtelijk gemaakt tijdens de tentoonstelling 'Grote kansen voor Haarlem Oost' in het Architectuur Centrum Haarlem (ABC). Deze tentoonstelling was een samenwerking met de Stichting Panopticon, waarbij in twee zalen de kansen voor Oost en de Koepelgevangenis werden getoond. (bijlage 3.1-a)

Ten behoeve van de tentoonstelling is de eerder ontworpen kiosk vermaakt tot een tentoonstelling-stand passend binnen de toegewezen ruimte. (bijlage 3.1-b)

Op de stand worden middels 3 presentatiedoeken de resultaten getoond:

- een korte toelichting van het gebied, de beoogde ingrepen en het belang van de Stent (bijlage 3.1-c)
- een korte toelichting van het spel met de verkregen resultaten per deelgebied (bijlage 3.1-d)
- het plangebied met het spelbord en de toegekende deelgebieden met mogelijke invulling (bijlage 3.1-e)

b. opkomst

De tentoonstelling vond plaats van 19 november 2016 tot 30 april 2017. Tijdens de opening zijn er verschillende presentaties gehouden met betrekking tot de tentoonstelling. Naast een aantal genodigden waaronder de Wethouder Ruimtelijke Ordening van Haarlem waren er tijdens de opening ca. 80 man aanwezig. Het totaal aantal bezoekers van de tentoonstelling wordt geschat op ruim 500 (?) personen.

Voor een beeldend verslag van de tentoonstelling zie de reportage (bijlage 3.2)

Grote kansen voor Haarlem Oost

Het Spel om Oost

Open de Koepel

StadsLAB
stimuleringsfonds creatieve industrie

Open de Koepel

A

B

C

Architectuurcentrum Haarlem

bijlage 3.1-a

colofon

Open de Koepel is een initiatief van stichting Panopticon

ontwerp tentoonstelling
Atelier Oostwaarts

uitvoering tentoonstelling
ABC medewerkers
Arjan Karssen
Koos Jan van der Velden
Anniek Roosenschoon

foto's skyline Haarlem
Hans Peter Föllmi

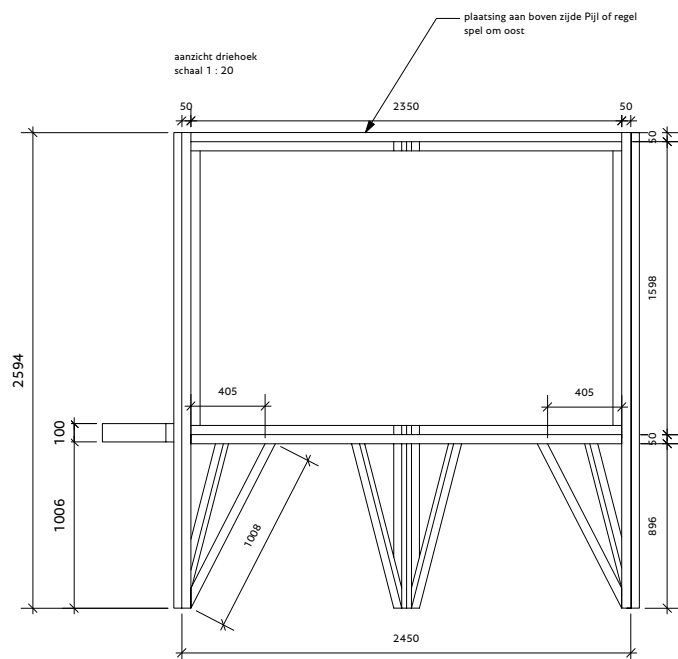
lay out A2 boek
Bureau Arjan Karssen

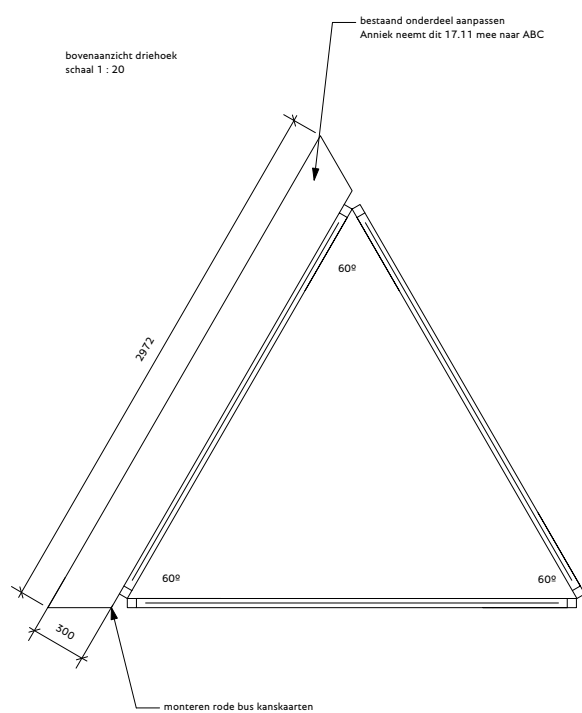
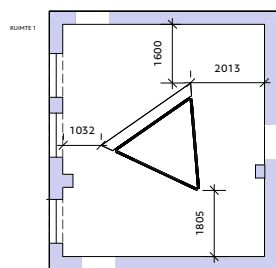
samenstelling A3 boek
AnnA|Annebregje Snijders

met dank aan
HBB groep BV

positie in ruimte 1
schaal 1:100

EXPO ABC 19.11.16
STADSLAB EN KOEPSEL
RUIMTE 1 DRIEHOEK

bijlage 3.1-b

Stent in Oost!

De 6 lijnen van Oost

Het maken van een volwaardig stadsdeel Oost start bij het nadenken over goede openbareruimte. Daarin staan de verbindingen centraal. Haarlem Oost kenmerkt 6 karakteristieke lijnen. Deze lijnen dienen vanuit één totaal visie te worden ontwikkeld. Als hoofdader voor Oost geldt de ruggengraat van Noord naar Zuid. Door het aanbrengen van De Stent in Oost wordt deze ruggengraat van de verbindinglijn voor het gehele stadsdeel Haarlem Oost.

- De ruggengraat (verlenging Prins Bernhardlaan)
- De polderlijn (Waarderweg)
- De maaklijn (Oudeweg)
- De entree boulevard (Amsterdamsevaart)
- De parkenlijn (Reinaldapark)
- De zuid periferie (Schipholweg)
- De acht kans gebieden van Het Spel om Oost

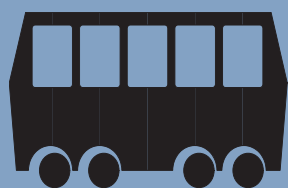

De acht Kans gebieden van Het Spel om Oost

AMSTERDAMSEVAART De Amsterdamse Vaart als de ruggengraat van het stadsdeel Oost.		
WAARDERWEG De Waarderweg als de polderlijn van het stadsdeel Oost.		
AMSTERDAMSEVAART De Amsterdamse Vaart als de ruggengraat van het stadsdeel Oost.		
REINALDAPARK De Reinaldapark als de parkenlijn van het stadsdeel Oost.		
AMSTERDAMSEVAART De Amsterdamse Vaart als de ruggengraat van het stadsdeel Oost.		
AMSTERDAMSEVAART De Amsterdamse Vaart als de ruggengraat van het stadsdeel Oost.		
AMSTERDAMSEVAART De Amsterdamse Vaart als de ruggengraat van het stadsdeel Oost.		
AMSTERDAMSEVAART De Amsterdamse Vaart als de ruggengraat van het stadsdeel Oost.		

Grote kansen voor Haarlem Oost!

Participatie op locatie

Op zondag 11 september 2016 vond Het Spel om Oost plaats. Met busritten en individuele fietstroutes hebben wij Haarlammers gevraagd om hun mening te geven over Oost. Gevraagd is naar acht kansrijke gebieden binnen Oost te kijken.

De uitslag van 11 september staat hier onder vermeld.

De Vraagstelling is ?

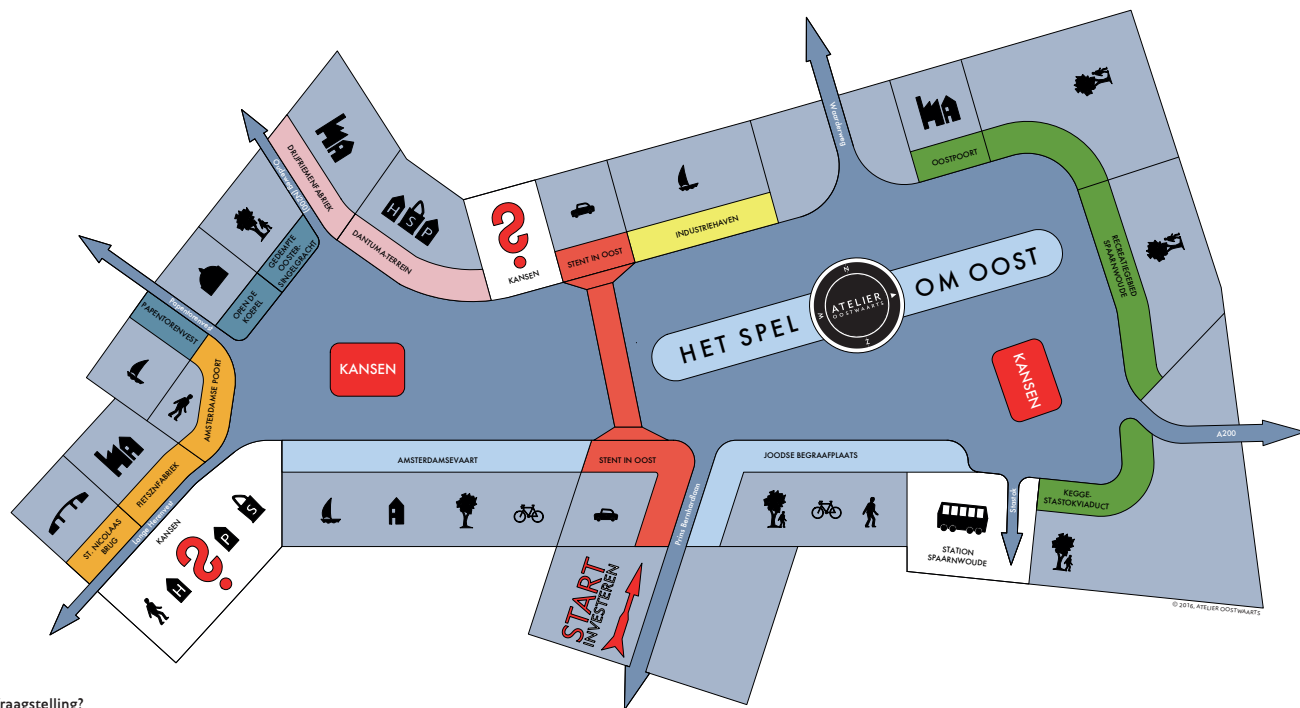
De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie.

Dit heeft als effect dat:

Heeft u de strippenkaart nog niet ingevuld dan kunt u dat op deze tentoonstelling doen en deponeren in de kans bus.

AMSTERDAMSEVAART de Amsterdamsevaart met goede nieuwe woningen en water een fijne woonstraat kan zijn; 64% ☒ ja 6% ☒ nee 22% ☒ wil meer weten	AMSTERDAMSE POORT FIETSFABRIEK ST. NICOLAASBRUG de Amsterdamse Poort en omgeving een doorgaande nieuwe fietsverbinding kan krijgen over het Spaarne en een aangenaam verblijfsgebied wordt; 75% ☒ ja 0% ☒ nee 25% ☒ wil meer weten	OPEN DE KOEPEL PAPENTORENVEST GED. O. SINGELGRACHT het Koepelcomplex kan worden ingebed in een autoluw gebied met nieuw water, ondergronds parkeren en meer ruimte voor de buurt; 80% ☒ ja 0% ☒ nee 20% ☒ wil meer weten
DRIJFRIEMENFABRIEK DANTUMA-TERREIN de locaties Drijfriemenfabriek en Dantumaterrein goed stedelijk kunnen worden ingepast; 77% ☒ ja 2,5% ☒ nee 20,5% ☒ wil meer weten	INDUSTRIEHAVEN de industriehaven een heerlijk en goed bereikbaar ensemble wordt van wonen, werken en verblijven op of langs het water; 69,5% ☒ ja 6% ☒ nee 24,5% ☒ wil meer weten	OOSTPOORT STATION SPAARNWOUDE KEGGESTASTOKVIADUCT de Oostpoort een hoogwaardig en goed verdichte stedelijke entree van Haarlem wordt voor wonen, werken, winkelen en recreatie; 75% ☒ ja 2,5% ☒ nee 22,5% ☒ wil meer weten
JOODSE BEGRAAFPLAATS de Joodse begraafplaats praktisch kan worden ingepast in een groen nieuw stadspark; 69,5% ☒ ja 2,5% ☒ nee 28% ☒ wil meer weten	STENT IN OOST BERNHARDLAAN de stent in oost belangrijk is dat deze er komt! 69,5% ☒ ja 2,5% ☒ nee 28% ☒ wil meer weten	KANSEN

Vraagstelling?

De Stent in Oost verbetert de verkeerscirculatie. Dit heeft als effect dat:

AMSTERDAMSEVAART de Amsterdamse vaart met goede nieuwe wegen en water een beter vervoersnet kan zijn;	AMSTERDAMSE POORT de Amsterdamse Poort en omgeving een aangename nieuwe woonwijk kan worden met een goede verbinding met het centrum;	OPIN DE KOPPEL het Koppelcomplex kan worden ingezet in een woonwijk met een goede verbinding met het centrum;	DEPREMIERENFABRIEK de locatie van de Depremierenfabriek kan worden ingezet in een woonwijk met een goede verbinding met het centrum;	INDUSTRIEHAVEN de industriehaven kan worden ingezet in een woonwijk met een goede verbinding met het centrum;	OOSTPOORT de Oostpoort kan worden ingezet in een woonwijk met een goede verbinding met het centrum;	JOOSE BEGRAAFPLAATS de Jooze begraafplaats kan worden ingezet in een woonwijk met een goede verbinding met het centrum;	STENT IN OOST de Stent in Oost kan worden ingezet in een woonwijk met een goede verbinding met het centrum;
---	---	---	--	---	---	---	---

www.atelieroostwaarts.nl
 Thijs Asselbergs, Arjan Karssen, Annie Roosenschoon, Annebregje Snijders

StadsLAB
 stimuleringsfonds creatieve industrie

bijlage 3.2 reportage tentoonstelling

4 – ANALYSE

Verschillen tussen voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten:

- a. Keukentafelgesprekken naar individuele gesprekken
- b. Combinatie stap 1 (zichtbaar & bespreekbaar) en stap 2 (manifestatie op locatie)
- c. Publicatie in productie

a. Keukentafelgesprekken naar individuele gesprekken

Zoals reeds aangegeven in hoofdstuk 1.2-b hebben we gekozen voor een persoonlijke vorm van gespreksvoering ten opzichte van de oorspronkelijk beoogde keukentafelgesprekken. Het gegeven dat deze gesprekken vertrouwelijk werden gevoerd zonder dat er directe tegenspraak kwam van andere kanten gaf de gesprekken een opener en daarmee informatiever en waardevoller karakter. Het lijkt ons als Stadslab echter heel waardevol om het gesprek te laten ontstaan tussen de verschillende belanghebbende partijen omdat dit een integrale aanpak ten goede komt (zie hoofdstuk 3. 'Aanpak' in de planomschrijving). ;

'Er is een integrale aanpak nodig, van grote tot kleine schaal, stap voor stap, door te praten, te presenteren, door mensen en vertegenwoordigers van groepen bijeen te brengen, met elkaar te laten praten, te schetsen, te verleiden en door te durven.'

Met het organiseren van de manifestatie waarbij men naast elkaar in de bus kwam te zitten hebben we de partijen alsnog bij elkaar en in gesprek gekregen, veelal blijven dit echter één-op-één gesprekken die moeilijk te documenteren zijn en daarom minder waardevol en informatief dan de beoogde keukentafelgesprekken.

b. Combinatie stap 1 (zichtbaar & bespreekbaar) en stap 2 (manifestatie op locatie)

De voorgestelde aanpak van ons plan bestaat uit 3 stappen;

- 1 – Atelier Oostwaarts maakt zichtbaar en bespreekbaar
- 2 – Atelier Oostwaarts manifesteert op locatie
- 3 – Atelier Oostwaarts geeft doorkijk geven en evalueert

Voor stap 1, het zichtbaar en bespreekbaar maken, is een hoop voorkennis vereist. Gedurende ons voor-onderzoek realiseerden wij de moeilijkheid om deze veelheid van vaak complexe informatie over te dragen aan alle betrokken partijen. Middels de tentoonstelling 'Wijk-te-kijk' zijn er verschillende aspecten van het gebied uitgelicht, maar niet voldoende om de gesprekken gericht te kunnen voeren en voeden. We hebben er voor gekozen de gesprekken individueel te voeren zodat gericht informatie kon worden verstrekt alsook verkregen om vervolgens het daadwerkelijke 'bespreekbaar maken' te combineren met de manifestatie zelf tijdens het Spel om Oost.

c. stap 3 publicatie momenteel in productie

Inzicht en doorkijk is gegeven tijdens de tentoonstelling 'Kansen voor Oost' in het ABC. Een publicatie omvat echter meer dan de resultaten van de manifestatie, namelijk het vervolg van het gebied, ons stadslab en diens positionering. Het opmaken van een publicatie is eerder niet mogelijk geweest gezien de relevante gebeurtenissen die op dit moment plaatsvinden omtrent het gebied, zoals het opstellen van een Structuurvisie ruimtelijke Ordening 2040. Medio 2017 wordt een speciale Oostwaarts krant geproduceerd met als doel het vervolg van het Atelier verder te agenderen bij marktpartijen, gemeente en de provincie Noord Holland. Onlangs heeft Stichting Panopticon de Koepel in Haarlem Oost verworven van het RVB/gemeente Haarlem, voor ons Atelier is dit de steppingstone voor verdere ontwikkeling van Haarlem Oost. Tijdens de komende bijeenkomst 'Bouwend Haarlem' in juni wil Atelier Oostwaarts met de workshops nieuwe samenwerkingspartners werven.

5 – Bijdrage kennis Stadslabs

Met het ontwerpen en opzetten van 'het Spel om Oost' trachten we als Stadslab naar het opzetten van een bruikbare tool-kit voor andere Stadslabs.

De vorm van een spel om een gebied voor vele partijen inzichtelijk te maken biedt een oplossing op kwesties waar veel Stadslabs mee lijken te kampen:

Het gebied voor iedereen inzichtelijk en begrijpelijk maken
Het bespreekbaar maken van een gebied op informele wijze
Het geven van inspraak aan een breed publiek
Het verkrijgen van input van vele uiteenlopende partijen
Het benadrukken van het belang van ruimtelijke ingrepen

We vermoeden dat een spel-vorm als deze op vele locaties inzetbaar is, van kleine tot grotere schaal, met als breder doel het aanjagen van urgente ruimtelijk-economische opgaven.

Stent in Oost!

Open oproep Stadslab -
Anders werken aan urgente
opgaven

Met bijzondere dank aan:

Max van Aerschot – Stadsarchitect Haarlem
Rob Toornend – Quadraad Invest (Handelspoort)
Yachung Hu – Wereldrestaurant Jin Lai
Christel Barnas – Projectcoördinator & motivator